

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative
(perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale*) este elaborat de Ministerul Justiției, urmare a propunerilor prezentate de către diverse instituții publice și a ședințelor Grupului de lucru creat pe platforma ministerului în baza ordinului ministrului justiției nr. 247 din 3 octombrie 2023, în cadrul cărora, aceste propuneri au fost analizate, consolidate și inserate în proiect.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în vederea executării acțiunilor din:

A. Programul național de recuperare a bunurilor infracționale pentru anii 2023–2027, aprobat prin *Hotărârea Parlamentului nr. 342/2022*¹:

- a) „1.2.5. Identificarea și implementarea unor mecanisme corelate cu practica internațională în vederea eficientizării executării hotărârilor de confiscare specială și extinsă, precum și a mecanismelor de vânzare a bunurilor sechestrate”;
- b) „1.2.7. Revizuirea cadrului legal privind consolidarea capacităților autorităților/ instituțiilor responsabile de urmărirea și indisponibilizarea bunurilor infracționale”
- c) „1.4.3. Elaborarea și implementarea mecanismului de repatriere a bunurilor confiscate peste hotare sau a contravalorii acestora”.

B. Planul de măsuri pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (deoligarhizare), aprobat de către *Comisia Națională pentru Integrare Europeană la data de 26 mai 2023*², anume „4.2 Consolidarea mecanismului de gestionare și valorificarea a bunurilor sechestrate, mecanismului de confiscare și executare a confiscării bunurilor pe cauze penale, și calcularea și recuperarea prejudiciului cauzat statului prin infracțiuni.”.

Procesul de recuperare a bunurilor infracționale este orientat spre identificarea și implementarea de mecanisme care îmbunătățesc eficiența în identificarea, sechestrarea, confiscarea și recuperarea efectivă a bunurilor infracționale și care permit reutilizarea socială a acestora.

Cu toate acestea, corupția și alte infracțiuni financiare cauzează prejudicii semnificative statului care trebuie recuperate prin măsuri de confiscare speciale și extinse. Scopul principal al confiscării este de a se asigura că nu se obțin

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=135063&lang=ro

² https://presedinte.md/app/webroot/uploaded/plan_CNIE_ro_08.06.2023.pdf

beneficii financiare ca urmare a infracțiunii. Pentru realizarea obiectivului de luptă cu corupția și crima organizată, în special, pentru a garanta rezultate concrete în domeniul recuperării bunurilor infracționale, se propune îmbunătățirea procedurii penale și cadrul conexe actual, prin completarea unor lacune și alinierea acestui mecanism la bunele practici internaționale care va contribui la eficientizarea exercitării atribuțiilor funcționale ale autorităților și instituțiilor responsabile de urmărirea și indisponibilizarea bunurilor infracționale.

Până în prezent, nu se poate cunoaște valoarea totală a bunurilor sechestrate și confiscate de justiția din Republica Moldova, și nici cea a bunurilor confiscate (metode neharmonizate de colectare a datelor), iar statul pierde mai mult decât sumele delapidate, din cauza gestionării neperformante a bunurilor sechestrate și confiscate. În plus, se observă și o reticență în partea ce ține de aplicarea confiscării bunurilor în folosul Statului, iar cele mai „emblematic” confiscări care au fost aplicate, nu au fost executate, fapt pentru care concluzionăm că statul este prejudiciat dublu. Din aceste motive, prezentul proiect vine să reformeze sistemul de recuperare a bunurilor infracționale.

De asemenea, chiar dacă *Codul de procedură penală* prevede posibilitatea restituirii bunurilor confiscate în Republica Moldova către alte state, nu există o procedură de recuperare a bunurilor confiscate din străinătate către Republica Moldova. Problema este și mai acută în cazul dat, deoarece **jurisdicțiile străine condiționează restituirea bunurilor de trasabilitatea clară a sumelor restituite**, în conformitate cu standardele internaționale. Acest element este deosebit de important pentru Republica Moldova, având în vedere că o mare parte a fondurilor deturnate din bugetul de stat au fost spălate în străinătate.

Actualmente se atestă inadvertențe ce țin de identificarea autorității responsabile de:

- (i) administrarea bunurilor sechestrate
- (ii) monitorizarea executării hotărârilor judecătorești de confiscare și cele privind repararea prejudiciului cauzat statului
- (iii) executare a hotărârilor judecătorești de confiscare (atunci când bunul este identificat sau confiscarea valorii bunului) și a celor privind repararea prejudiciului cauzat statului.
- (iv) inițierea negocierii, negocierea propriu zisă, precum și semnarea acordurilor de restituire a bunurilor infracționale identificate peste hotarele țării:

La fel se impune și reglementarea procedurii de repatriere a bunurilor infracționale aflate peste hotarele țării.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Intervenții în din Codul de procedură penală

Modificările operate la **art. 57** va responsabiliza ofițerul de urmărire penală să întreprindă măsuri nu doar pentru recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, dar și pentru alte forme de recuperare a bunurilor, bunăoară cum ar

fi: confiscarea specială și confiscarea extinsă, ori pentru garantarea executării pedepsei amenzii. Mai mult ca atât, ofițerul de urmărire penală urmează să întreprindă acțiuni pentru conservarea valorii bunurilor indisponibilizate.

Măsurile asiguratorii în procesul penal constă în instituirea unui sechestrul asupra bunurilor mobile și imobile, în vederea reparării prejudiciului cauzat de infracțiune, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii. Cu toate acestea, art. 197 alin. (1) nu conține ca măsură procesuală de constrângere – măsura asiguratorie pentru eventuala confiscare specială sau extinsă, chiar dacă art. 202 din *Codul de procedură penală* reglementează.

Ba mai mult, în cadrul procesului penal statul suportă cheltuieli judiciare, care de altfel ar putea fi puse în seama condamnatului dacă s-ar aplica măsuri asiguratorii în acest sens, însă în marea majoritate a cazurilor cheltuielile respective sunt trecute în contul statului. De partea cealaltă, condamnatul ar putea să dispună de bunuri, care într-o eventuală „valorificare” a acestora, s-ar putea compensa aceste cheltuieli judiciare. Deci, intervențiile la art. 202 sunt pentru a răspunde acestui deziderat.

Totuși, aplicarea măsurii asiguratorii în procesul penal urmărește garantarea intereselor și drepturilor părții implicate în proces, și are funcție asiguratorie pentru a asigura că bunurile asupra cărora se aplică această măsură rămân intacte. Pentru aplicare sau nu a măsurii asiguratorii este necesară o celeritate sporită. Însă în dispozițiile *Codului de procedură penală* se atestă lipsa unui termen în interiorul căruia instanța de judecată urmează să aplice sau nu măsura asiguratorie solicitată. Din aceste rațiuni este imperios ca asupra aplicării sau neaplicării măsurilor asiguratorii instanța de judecată să se expună în aceeași zi când a fost înaintată solicitarea, motiv pentru care intervențiile la **art. 202 alin. (1)** clarifică acest aspect.

Respectiv, prin proiect se propune completarea **art. 197 alin. (1)** cu încă două temeuri prin care să se dispună aplicarea măsurilor asiguratorii pentru eventuala confiscare specială sau extinsă, precum și pentru încasarea cheltuielilor judiciare.

Cu toate că art. 229 alin. (2) din *Codul de procedură penală* prevede că achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare, acest temei nu se regăsește la **art. 229 alin. (1)**, motiv pentru care este necesară intervenție.

Nu în ultimul se atestă că în procesul de administrare a bunurilor infracționale, autoritatea care va administra bunurile sechestrate firesc că va suporta anumite cheltuieli. De aceea, este necesar a se prevedea că sumele de bani care au fost cheltuite pentru administrarea bunurilor sechestrate să se regăsească la cheltuieli judiciare. Or, în art. 20 alin. (4) din *propunerea de Directivă a PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI privind recuperarea și confiscarea activelor*³ (în continuarea – *propunerea de*

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52022PC0245>

Directivă) prevede că: „4. Statele membre pot solicita ca beneficiarul real să suporte costurile de gestionare aferente bunurilor indisponibilizate.”.

Administrarea bunurilor

În partea ce ține de administrarea bunurilor sechestrate, prezentul proiect urmărește ca această atribuție să revină Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale (ARBI). Însă, ARBI-ul va fi responsabil de administrare doar a acelor bunuri sechestrate care vor fi preluate spre administrare în vederea conservării valorii bunurilor, or în cazul în care bunurile vor fi recunoscute în calitate de corpuri delictive (care de fapt au un regim juridic distinct de bunurile sechestrate ca atare), acestea vor fi transmise spre păstrare în corespundere cu art. 159 din *Codul de procedură penală*.

Totuși, în cazul numerarului acestea vor putea fi transmise ARBI-ului, cu condiția că nu conțin semne ale infracțiunii. În acest caz, ARBI-ul le va depune pe conturile sale. Astfel, intervențiile de la **art. 159 și art. 208** clarifică aceste ipoteze.

Evidența măsurilor asiguratorii

Pentru a avea o evidență asupra punerii, scoaterii și ridicării sechestrului asupra bunurilor, la **art. 203 alin. (3), 207 alin. (7)**, se pune în sarcina procurorului de a expedia ARBI-ului actele procedurale prin care s-au dispus aceste măsuri. Pentru a evita interpretările referitor la sintagma de „acte procedurale” a se vedea noțiunea consacrată la art. 6 din *Codul de procedură penală*.

Pentru a oferi o imagine de ansamblu mai cuprinzătoare asupra acțiunilor întreprinse în vederea indisponibilizării și a confiscării bunurilor, în temeiul **art. 5 lit. c¹** din *Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale* și art. **229³** din *Codul de procedură penală*, ARBI va institui un registru central al bunurilor indisponibilizate și confiscate și va colecta statistici necesare privind punerea în aplicare a măsurilor relevante. Acest registru ar facilita gestionarea dosarului avut în vedere. Obiectivul instituirii de registre centralizate rezidă în a sprijini toate autoritățile competente responsabile cu recuperarea bunurilor provenite din săvârșirea de infracțiuni să aibă un registru accesibil al bunurilor care sunt indisponibilizate, confiscate sau aflate în gestionare din momentul în care acestea sunt indisponibilizate și până în momentul în care sunt returnate proprietarului sau înstrăinate. Informațiile introduse în registre ar trebui păstrate numai atât timp cât acest lucru este necesar în scopul gestionării cazului specific sau în scopul colectării de date statistice.

Temeiurile de aplicare a sechestrului

Intervențiile de la **art. 205 alin. (1)** aduc o clarificare cu privire la scopul urmărit pentru punerea sub sechestru a bunurilor. Astfel, pentru ca organul de urmărire penală sau instanța de judecată să poată aplica sechestru este necesar să se justifice tănuirea, deteriorarea sau înstrăinarea bunurilor de către persoana a căror bunuri se preconizează a fi sechestrate. De altfel, a fost exclus termenul

de "bănuială rezonabilă" pornind de la faptul că în practică era necesară prezentarea probelor care să dovedească că aceste bunuri urmează a fi tănuite, deteriorate, sau cheltuite. La fel, această intervenție a fost necesară deoarece bunurile asupra cărora nu se putea administra probe că vor fi tănuite, deteriorate, înstrăinate, *a priori* nu puteau fi puse sub sechestru, facilitând astfel ulterior persoana de a le înstrăina.

Planificarea sechestrului

Actualmente în *Codul de procedură penală* nu este prevăzută o modalitate de planificare premergătoare aplicării sechestrului. Această „operațiune” presupune derularea activităților prin care se stabilește oportunitatea aplicării unui sechestru, printr-o analiză cost-beneficiu a bunurilor urmărite. Scopul acestei analize ar permite să se cunoască eventuala valoare a bunurilor și costul de administrare a lor. Prin *propunerea de Directivă* se menționează la recitalul (29) că:

„(29) Pentru a se asigura că bunurile care fac sau pot face obiectul unui ordin de indisponibilizare sau de confiscare își păstrează valoarea economică, statele membre ar trebui să instituie măsuri eficiente de gestionare. Astfel de măsuri ar trebui să includă o evaluare sistematică a modului ideal de conservare și optimizare a valorii bunurilor înainte de adoptarea măsurilor de indisponibilizare, cunoscută și sub denumirea de planificare anterioară confiscării.”

Cu toate acestea, la art. 19 și 21 din aceeași propunere de Directivă se specifică despre:

„Statele membre se asigură că, înainte de a emite un ordin de indisponibilizare în sensul articolului 11 alineatul (1), autoritățile competente responsabile cu gestionarea bunurilor indisponibilizate și confiscate efectuează o evaluare a costurilor care pot fi suportate pentru gestionarea bunurilor care pot face obiectul indisponibilizării, în scopul conservării și al optimizării valorii bunurilor respective până la înstrăinarea acestora.

[...]

Birourile de gestionare a activelor îndeplinesc următoarele sarcini:

(a) asigură gestionarea eficientă a bunurilor indisponibilizate și confiscate, fie prin gestionarea directă a bunurilor indisponibilizate și confiscate, fie prin acordarea de sprijin și expertiză altor autorități competente care sunt responsabile cu gestionarea bunurilor indisponibilizate și confiscate;

(b) oferă sprijin autorităților competente responsabile cu gestionarea bunurilor indisponibilizate și confiscate în ceea ce privește planificarea anterioară confiscării; [...].”

Pornind de la aceste deziderate, în **art. 206¹** se instituie acțiunea de planificare a sechestrului, urmărind drept scop de a se planifica sechestru doar a celor bunuri asupra cărora este necesară implicarea autorităților de a administra eventual aceste bunuri. Cu toate acestea, dispozițiile respective nu impun instanței temeii de a respinge dispunerea aplicării sechestrului pentru faptul că nu s-au efectuat acțiuni de planificare.

De fapt planificare sechestrului este necesar de a înțelege următoarele acțiuni pe care ar trebui să le întreprindă autoritatea responsabilă de administrarea bunurilor sechestrate, or,

„(30) În situațiile în care bunurile indisponibilizate sunt perisabile, amortizabile rapid sau ale căror costuri de întreținere sunt disproporționate față de valoarea lor preconizată în momentul confiscării ori care sunt prea dificil de administrat sau pot fi înlocuite cu ușurință, statele membre ar trebui să permită vânzarea bunurilor respective. [...]”

Respectiv, autoritatea care dispune aplicarea sechestrului ar trebuie să urmărească bunurile care generează cele mai mici cheltuieli de administrare sau a căror valorificare anticipată va garanta recuperarea unor valori mai mari. Evident este faptul că în cazul în care costurile de administrare a bunurilor asupra cărora se planifică aplicarea sechestrului sunt disproporționate față de valoarea lor preconizată în momentul sechestrării ori care sunt prea dificil de administrat se impune de a evalua costurile de valorificare anticipată a acestor bunuri.

Etapele procesului de recuperare a bunurilor infracționale

Chiar dacă actualmente *Codul de procedură penală* reglementează etapele respective, prin intervenția la acest capitol au fost ordonate corespunzător etapele procesului de recuperare a bunurilor infracționale.

Respectiv, a fost introdusă etapa de administrare a bunurilor, etapă care este una valoroasă în procesul penal. Or, administrarea bunurile indisponibilizate trebuie efectuată în mod eficace înainte de confiscare și trebuie să urmărească menținerea valorii lor în așteptarea unei hotărâri definitive privind confiscarea.

De aceea **art. 229¹** a fost suplinită cu această etapă, fiind suplinită și etapa executării efective a hotărârii privind recuperarea bunurilor infracționale, care lipsea cu desăvârșire în *Codul de procedură penală*.

Mai mult, la **art. 229²** a fost suplinită lista infracțiunile de care ARBI este responsabil de a efectua urmărirea bunurilor.

La fel au fost clarificate ipotezele de indisponibilizare a bunurilor infracționale în **art. 229³**. Astfel că, indisponibilizarea bunurilor infracționale se poate dispune prin:

- a) punere sub sechestru:
 - 1) în baza ordonanței organului de urmărire penală cu autorizația judecătorului de instrucție
 - 2) prin încheierea instanței de judecată
- b) ordinul de înghețare emis în condițiile Legii nr. 48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale.

În **art. 229⁵** se reglementează etapa de executare efectivă a hotărârii privind recuperarea bunurilor infracționale. În acest sens a fost pusă în sarcina Serviciului Fiscal de Stat de a executa hotărârile de confiscare a bunurilor infracționale.

Mai mult ca atât, au fost clarificate ipotezele în care bunurile infracționale sau contravaloarea acestora, confiscate de instanțele naționale, care se află peste hotarele țării, se fie repatriate în cadrul asistenței juridice internaționale. În acest sens, **art. 559⁴** din *Codul de procedură penală* și **art. 113¹** din *Legea nr.*

371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală reglementează că în baza acordului negociat, în conformitate cu prevederile tratatele internaționale sau în condiții de reciprocitate bunurile vor putea fi repatriate.

Asigurarea executării efective a hotărârilor penale

Procesul penal este structurat pe trei faze, expres reglementate de legiuitor, respectiv: urmărirea penală, judecata și executarea hotărârii penale. Procesul penal în ansamblul său a fost gândit, ca reprezentând acel „spațiu” în care se combate fenomenul de infraționalitate, judecarea și tragerea la răspundere penală a făptuitorilor, într-o manieră prin care să se realizeze atât funcția coercitivă, cât și preventiv-educativă a legii penale. Astfel, ori de câte ori se săvârșește o faptă penală, cel găsit vinovat de instanțele penale printr-o hotărâre definitivă trebuie să suporte constrângerea pedepsei, care se realizează în ultima etapă a procesului penal, respectiv în faza de executare a hotărârii penale definitive.

Fiind o fază distinctă a procesului penal, aceasta are un obiect generic al activității desfășurate distinct de obiectul pe care îl urmărește activitatea de urmărire penală sau activitatea de cercetare judecătorească, pentru că realizarea legii penale și a justiției presupune punerea în aplicare efectivă a dispozițiilor și sancțiunilor pe care le conține hotărârea penală prin care s-a soluționat definitiv raportul de conflict. Faza de executare a hotărârii penale reglementează astfel toate acele dispoziții procedurale penale care consacră modalitățile efective prin care se aduce la îndeplinire o hotărâre penală, indiferent dacă aceasta stabilește pedepse privative de libertate, amenzi penale, măsuri de siguranță, cheltuieli judiciare etc.,

Trebuie amintit faptul că principiul legalității care guvernează faza de urmărire penală și cea de judecată reprezintă un imperativ al etapei executării hotărârii (alături de celelalte principii de drept), prin prisma consecințelor juridice care se nasc în planul drepturilor și libertăților individului sau al bunurilor acestuia. Singurul temei al activității de executare trebuie să îl reprezinte o hotărâre judecătorească definitivă (sentință, decizie) prin care s-a soluționat în mod legal procesul penal, în care s-au clarificat toate aspectele legate de latura penală și de latura civilă a cauzei.

Faza de executare a hotărârilor penale, ca etapă finală a procesului penal, presupune efectuarea unui complex de acte succesive și coordonate, care sunt aduse la îndeplinire de către instituțiile și organele care sunt învestite de lege pentru a executarea hotărârii penale.

Totuși, pentru a aduce la îndeplinire hotărârile penale în care statul Republica Moldova a fost prejudiciat ca urmare a săvârșirii faptelor penale sau dispusă confiscarea specială ori confiscarea extinsă, se impune ca asigurarea executării acestora să se facă de procuror.

Rațiunea ca procurorul să asigure executarea hotărârilor penale în care statul Republica Moldova a fost prejudiciat ca urmare a săvârșirii faptelor penale sau a fost dispusă confiscarea specială ori confiscarea extinsă derivă din

împrejurarea că, atât la faza de urmărire penală cât și la judecată, participarea procurorului este un „element” obligatoriu fără de care procesul penal nu ar fi fost inițiat și finalizat.

De asemenea, legiuitorul a prevăzut, că procesul penal are ca scop, printre altele, protejarea statului de infracțiuni, iar procurorul este persoana care, exercită sau, după caz, conduce în numele statului urmărirea penală, și are funcție de acuzator de stat, adică reprezintă învinuirea în numele statului.

Astfel că, odată ce procurorul urmează să asigure executarea efectivă a hotărârilor prin care a fost dispusă confiscarea bunurilor și repararea prejudiciului cauzat statului prin infracțiune (**art. 468**), organul care în proces de executare întâmpină impedimente sau este în imposibilitate de a executa, informează procurorul despre acest fapt.

Procurorul la rîndul său, urmează să întreprindă acțiuni de implicare a altor organe la executarea hotărîrilor, cum ar fi dispunerea delegației ARBI-ului de a efectua investigațiile financiare pentru urmărirea și identificarea bunurilor în vederea executării hotărîrii definitive de confiscare sau alte acțiuni care ar trebuie să asigure executare efectivă a hotărîrilor penale. Respectiv, acesta trebuie să acționeze în condiții de legalitate, profesionalism și operativitate, pentru realizarea interesului unei bune justiții penale.

Modul de soluționare a chestiuni apărute în procesul de executare a hotărîrilor de confiscare

În prevederile art. 13 din *propunerea de Directivă*, intitulat „Confiscarea aplicată terților”, se menționează despre faptul că este necesară luarea măsurilor pentru a permite confiscarea bunurilor care, în mod direct sau indirect, au fost transferate de către o persoană suspectată sau acuzată unor părți terțe sau care au fost achiziționate de către părți terțe de la o persoană suspectată sau acuzată.

De asemenea, confiscarea aplicată terților ar trebui să se extindă atât asupra persoanelor fizice, cât și a persoanelor juridice, fără a se aduce atingere dreptului părților terțe de a fi audiate, inclusiv dreptului de a invoca dreptul de proprietate asupra bunurilor în cauză. În orice caz, nu ar trebui să fie afectate drepturile terților de bună credință.

În acest sens, proiectul vine cu reglementări a ipotezelor ce pot apărea în procesul de executare a hotărîrilor de confiscare. Dispozițiile **art. 469 alin. (1) pct. 17³**) și **art. 471²** reglementează modul de soluționare a cazurilor de punere în executare a hotărîrilor judecătorești de confiscare a bunurilor.

În ipoteza în care în procesul de executare a hotărîrii judecătorești de confiscare a bunurilor se constată că bunurile condamnatului au fost transferate fictiv către o persoană terță, care știa sau ar fi trebuit să știe că scopul transferului a fost evitarea confiscării, procurorul urmează să înainteze un demers în instanța de judecată pentru a soluționa modul de punere în executare a hotărîrii respective, adică să explice cum urmează a fi executată hotărîrea respectivă. Astfel demersul în cauză va fi examinat de către instanța care a pronunțat hotărârea de confiscare (**art. 470**), pornind de la rațiunea că instanța respectivă

cunoaște particularitățile cauzei penale asupra căreia s-a pronunțat, fiindu-i pusă sarcina să „explice” modul de executare a hotărârii pronunțate.

La examinarea demersului, participarea organului care pune în executare hotărârea precum și proprietarul bunului este obligatorie. În acest sens, instanța trebuie să depună diligență pentru a înștiința în special proprietarul bunului astfel încât ultimul să poată să-și exprime poziția în fața instanței referitor la bunuri.

Și nu în ultimul rând, dispozitivul încheierii trebuie să cuprindă dispoziția expresă fie de confiscare specială, fie de confiscare extinsă, cu indicarea elementelor de identificare a bunurilor.

Recunoaștere și executare a hotărârii judecătorești

În partea ce ține de trimiterea spre recunoaștere și executare a hotărârii judecătorești naționale în străinătate, la **art. 559¹ și 559²** au fost stabilite temeiurile când pot fi executate în străinătate hotărârile naționale. La fel, fiind reglementată și autoritatea responsabilă – Ministerul Justiției – prin intermediul căruia poate fi transmisă hotărârea.

Mai mult ca atât, au fost specificate și unele particularități de recunoaștere și punere în executare a hotărârilor hotărârilor judecătorești de confiscare, aspecte reglementate la art. 559³ și 559⁴. Particularitățile respective au fost preluate din *REGULAMENTUL (UE) 2018/1805 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare*⁴ (în continuare – *Regulamentul (UE) 2018/1805*).

Trimiterea hotărârilor cu caracter penal spre executare

În *Codul de executare* au fost efectuate intervenții în vederea instituirii obligativității instanței de judecată de a expedia documentele executorii în cauzele ce țin de repararea prejudiciului cauzat statului spre executare Serviciului Fiscal de Stat, inclusiv de a înștiința părțile despre acest fapt. Totodată a fost stabilit Serviciul Fiscal de Stat ca organ care asigură executarea măsurilor de siguranță, și anume: hotărârile judecătorești privind confiscarea, precum și repararea prejudiciului cauzat de infracțiune statului.

La fel a fost reglementată și procedura de executare a acestor hotărâri, precum și temeiurile de încetare a executării.

Modul de executare a hotărârilor de confiscare

Chiar dacă *Codul de executare* prevede modalitatea de executare a hotărârilor de confiscare, în procesul dat era antrenat executorul judecătoresc. Pornind de la faptul că Serviciul Fiscal de Stat va prelua atribuțiile de executare a hotărârilor de confiscare, se impune necesitatea de a interveni corespunzător în **art. 293** din *Codul de executare*.

Totodată la **art. 293¹** din *Codul de executare* a fost reglementată procedura de executare a hotărârilor de confiscare specială și confiscare extinsă,

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1805>

prin care s-a specificat începerea procedurii de executare. Dacă în procesul de executare Serviciul Fiscal de Stat va întâmpina dificultăți sau impedimente la executarea hotărârilor de confiscare a bunurilor identificate și care se află pe teritoriul Republicii Moldova, atunci el va putea antrena executorul judecătoresc. Principalul element care determină implicarea executorului judecătoresc este faptul că: (i) bunul trebuie să fie identificat și (ii) acest bun trebuie să se afle pe teritoriul Republicii Moldova.

În situația în care este necesară identificarea bunurilor confiscate peste hotarele țării, Serviciul Fiscal de Stat poate antrena ARBI-ul, inclusiv și în cazul identificării urmăririi bunurilor deținute prin intermediul terțelor persoane.

Evident că fiecare procedură de executare nu poate continua la nesfârșit. În acest sens, dispozițiile **art. 293²** din *Codul de executare* instituie temeiurile de încetare a procedurii de executare a hotărârii de confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor.

Pornind de la rațiunea faptului că procurorul este persoana care asigură executarea hotărârilor penale de reparării integrale a prejudiciului cauzat de infracțiune statului și executării confiscării bunurilor, se propune ca procedura de executare să se înceteze prin ordonanța motivată a procurorului.

Asistența juridică internațională

În special s-a reglementat măsurile de indisponibilizare care pot fi aplicate în cadrul asistenței juridice internaționale. Astfel, instituția amânării măsurilor de indisponibilizare, precum și amânarea recunoașterii sau executării hotărârilor de confiscare din *Regulamentul (UE) 2018/1805*, a fost preluat și transpus în legislația națională.

La fel a fost reglementat și modul de repatriere a bunurilor către statul Republica Moldova.

Urmărirea bunurilor și registrele de evidență

În vederea urmăririi și identificării bunurilor infracționale ARBI va putea efectua, cu autorizarea șefului ARBI măsuri de urmărire a bunurilor: a) culegerea informației despre persoane și bunuri; b) identificarea persoanei.

Această măsură este imperioasă în contextul în care ARBI are în atribuții identificarea bunurilor, însă în lipsa unui instrument care ar aduce succes, această atribuție este iluzorie.

La fel a fost instituit și aspectele ce țin de gestionarea sistemului informatic național de evidență a bunurilor indisponibilizate și confiscate. În acest sens, pentru a putea duce o evidență corespunzătoare, prin dispozițiile finale se pune în sarcina organului de urmărire penală, procurorului sau instanței de judecată care au dispus aplicarea sechestrului să transmit ARBI-ului actele procedurale de aplicare a sechestrului.

3. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului nu va necesita cheltuieli financiare din bugetul de stat.

4. Modul de incorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de lege va impune necesitatea modificării *Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpîn, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 972/2001*

5. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu art. 20 [etapele principale ale legiferării] din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, a fost publicat, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Registrul proiectelor de acte normative* [Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect](#),

Totodată, în scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe platforma www.particip.gov.md, la fel a fost plasat [anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative \(perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale\)](#).

Secretar de stat

/semnat electronic/

Stanislav COPEȚCHI